

Helse- og omsorgsdepartementet
Postboks 8011 Dep
0030 OSLO

Deres ref.:
Vår ref.: 17/24312-3
Saksbehandler: Heidi Therese Nordstrøm
Dato: 28.09.2017

Svar på høring – forslag til endring av forskrift om tilleggskrav for autorisasjon for helsepersonell med yrkeskvalifikasjoner fra land utenfor EØS og Sveits

Det vises til høringsbrev og høringsnotat av 19.7.2017. I den nye forskrift om tilleggskrav for autorisasjon (av 19.12.2016 nr. 1732) for søkere med utdanning fra utenfor EU/EØS, var det opprinnelig ikke hjemmel for fritak fra å gjennomføre tilleggskrav. Den nye forskriften om tilleggskrav fra Helse- og omsorgsdepartementet (HOD) trådte i kraft den 1.1.2017, med overgangsordning til 31.12.2017. Overgangsordningen gir rett til å gjennomføre tilleggskravene etter den tidligere forskrift om tilleggskrav (av 24.2.2004 nr. 460) for de som søkte før den 31.12.2016.

Fra 1.1.2018 kreves at alle søkere med utdanning fra utenfor EØS, i tillegg til krav om gjennomføring av språkprøve og Nasjonale fag, gjennomfører de resterende tilleggskrav som følger av forskrift om tilleggskrav for autorisasjon for helsepersonell med yrkeskvalifikasjoner fra land utenfor EØS og Sveits. Det gjelder fra det tidspunkt ikke lenger noen overgangsordning.

Søkere som ikke anses som jevngode etter helsepersonelloven § 48a første ledd bokstav c eller for å ha oppnådd nødvendig kyndighet etter bokstav d kommer ikke inn under tilleggskravsforskriften. For å kvalifisere seg kan disse, der hvor manglene er reparable og dette er praktisk mulig, få et avslag med kvalifiseringstiltak i form av praksis eller et kompletterende teoretisk kvalifiseringsprogram. For tannleger utdannet fra land utenfor EØS- området kan det være aktuelt å gjennomføre kvalifiseringsprogrammet ved Universitetet i Bergen (UiB) for å oppnå nødvendig kyndighet. Tilsvarende kan sykepleiere med utdanning fra land utenfor EØS gjennomføre kompletterende utdanninger for sykepleiere ved Høgskolen i Oslo og Akershus (HiOA). Tilleggsutdanningen ved UiB samt HiOA er de to programmene som per i dag er kjent for HelseDirektoratet som kompletterende utdanninger.

Helse- og omsorgsdepartementet har nå foreslått en endring av forskriften, slik at gjennomføring av et av disse programmene kan gi rett til fritak fra å gjennomføre tilleggskravene. Det forutsetter, jf. forskriften § 7, at kvalifiseringsprogrammene oppfyller tilleggskravenes innhold etter forskriften §§ 4- 6. Departementet viser til at avslag på søknad om fritak fra tilleggskrav er et vedtak som kan påklages til Helseklage etter forvaltningsloven.

HelseDirektoratet

Seksjon juss og kvalitet

Heidi Therese Nordstrøm, tlf.: +4795440130

Postboks 7000 St. Olavs plass, 0130 Oslo • Besøksadresse: Universitetsgata 2, Oslo • Tlf.: 810 20 050

Faks: 24 16 30 01 • Org.nr.: 983 544 622 • postmottak@helsedir.no • www.helseDirektoratet.no

Helsedirektoratet er enig i formålet med forskriftsendringen. Hensikten med endringen er å gi hjemmel for å ta hensyn til gjennomførte kvalifiseringstiltak som dekker tilleggskravene når en søknad om autorisasjon kommer inn under tilleggskravforskriften. Helsedirektoratet vil derfor kunne godkjenne et kvalifiseringsprogram eller en kompletterende utdanning som grunnlag for fritak fra tilleggskravene etter forskriften, om innholdet i kvalifiseringsprogrammet eller den kompletterende utdanningen dekker tilleggskravene i tilleggskravforskriften.

Helsedirektoratet støtter derfor forslaget om fritak for søkere med utdanning fra land utenfor EU/EØS som har gjennomført et kvalifiseringsprogram som vurderes å dekke tilleggskravene.

Vurderingen av om tilleggskravene kan anses oppfylt etter gjennomføring av et kvalifiseringsprogram eller en kompletterende utdanning kan gjøres ved behandlingen av søknad om autorisasjon etter gjennomført kvalifiseringsprogram. Der hvor ett eller flere tilleggskrav ikke kan anses oppfylt, får søkeren en prosessledende avgjørelse for resterende tilleggskrav. Slik helsedirektoratet forstår det er en prosessledende avgjørelse å anse som en veiledning av søker fram mot en autorisasjon jf. forvaltningsloven § 11, som ikke gir klagerett etter forvaltningsloven § 28 slik som for vedtak. En søker som ved første gangs søknad har oppnådd nødvendig kyndighet, vil som utgangspunkt stille likt som en søker som påberoper seg å ha rett til fritak fra å gjennomføre tilleggskravene etter gjennomføringen av et kvalifiseringsprogram der hvor fritak ikke gis.

Helsedirektoratet vurderer derfor at det ikke kan være klagemulighet når det konstateres at et kvalifiseringsprogram ikke dekker alle tilleggskrav, og fritak dermed ikke kan gis vedrørende gjeldende tilleggskrav.

Når det gjelder en eventuell klageadgang der hvor kvalifiseringsprogrammet ikke gir grunnlag for fritak fra tilleggskravene, ville det kreve at Helseklage overprøvde Helsedirektoratets vurdering av om et kvalifiseringsprogram oppfyller innholdet i tilleggskravene, jf. forskriften §§ 4- 7. Denne vurderingen kan anses adskilt fra hver enkelt autorisasjonssøknad. En oversikt over hvilke programmer som dekker innholdet i tilleggskravene vil kunne gjøres tilgjengelig på vår nettside. Helsedirektoratet anser det ikke hensiktsmessig at det søkes separat om fritak fra tilleggskravene, i tillegg til en søknad om autorisasjon. En slik søknad med klageordning vil kunne føre til at saken overfor søker vil ta uforholdsmessig lang tid. Vurderingen av om tilleggskravene kan anses dekket på grunnlag av gjennomført kvalifiseringsprogram bør vurderes som en del av autorisasjonssøknaden, med grunnlag i vedlagt dokumentasjon på gjennomført og bestått program med innhold godkjent av Helsedirektoratet. På samme måte vil Helsedirektoratet overfor en søker som for eksempel legger fram dokumentasjon på å ha gjennomført kurset i nasjonale fag som kreves etter forskriften, unnlate å pålegge dette tilleggskravet på nytt i en eventuell prosessledende avgjørelse.

Hensikten med å gjennomføre et kvalifiseringsprogram vil være å oppnå nødvendig kyndighet etter helsepersonelloven § 48a første ledd bokstav d. Andre søkere uten kvalifiseringsprogram vil enten vurderes som jevn gode etter helsepersonelloven § 48a første ledd bokstav c, eller vurderes å ha oppnådd nødvendig kyndighet etter bokstav d, der hvor det ikke gis avslag. Alle disse tre gruppene som kommer inn under forskrift om tilleggskrav for autorisasjon for helsepersonell, bør som utgangspunkt få en tilsvarende vurdering etter forskriften.

Helsedirektoratet finner ikke grunnlag for at en av disse gruppene, som i utgangspunktet stiller likt opp mot forskriften, skulle gis en klageadgang når vurderingen av om det kan gis fritak avhenger av om de har gjennomført et program med innhold som er godkjent til å dekke tilleggskravene eller ikke. Ved påberopelse av eventuelle nye program, gjøres parallelt med søknadsbehandlingen en selvstendig vurdering av disse opp mot den akkrediterte utdanningsinstitusjonen i Norge for å se om gjennomføring av programmet gir grunnlag for fritak.

Helsedirektoratet støtter en hjemmel i tilleggskravsforskriften for å ta hensyn til allerede gjennomførte tilleggskrav gjennom et kvalifiseringsprogram eller en kompletterende utdanning. Det frarådes en klageordning da direktoratet ikke anser en søknad om fritak for å være en selvstendig søknad som kan behandles adskilt fra en autorisasjonssøknad.

Vurderingen av om tilleggskravene som følge av det ovennevnte er oppfylt blir en del av en helhetsvurdering i behandlingen av autorisasjonssøknaden. Direktoratet anbefaler derfor å fjerne andre punktum i foreslått § 7 annet ledd, om klageadgang, slik at endringen gir en fritaksadgang for direktoratet i en prosessledende avgjørelse uten klageadgang.

Vennlig hilsen

Anne Farseth e.f.
avdelingsdirektør

Heidi Therese Nordstrøm
seniorrådgiver

Dokumentet er godkjent elektronisk